

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazeta oso de 2 ori: Joia si Dumineca, Păză, candu concediu ajutoriale. — Preludiu: pe 1 ian 10 fl., pe 1/4 3 fl. v.a. Tiere externe 12 fl. v.a. pe unu anu său 2/3 galbini mon. sunatiori.

Anulu XXXVII.

Se numera la postele c. si r. si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbră a 30 cr. de fidare publicare.

Nr. 77.

Brasovu 1 Novembre 19 Octobre

1874.

Brasovu 31 Octobre n. 1874.

Camer's representantilor Ungariei n'a incercut inca desbaterile meritorii. In sedintăa dela 25 Octobre a clubului partidelui lui Deacu, presedintele consiliului de ministri Bitto a facut o expunere a tuturor acelor proiecte de legi, cari voru avea si se vota in prim'a linie in decursul acestei sessioni. Cu acesta ocazie d-lu primu ministru dise, ca guvernul si-a indreptata prioritatii mai catinte de tota asupra restabilirii echilibrului in financiile statului, spre care scop va si reprezentat camerei mai multe proiecte de legi. Deficitul ar fi acoperit prin nouu imprumut pana la finele anului 1875. Cu privire la administratiunea publica guvernalua va propuna o descentralizare mai mare, er' pre terenoul justitiei va cauta a reduce numerul tribunalelor, insarcandu pre oficiali dela administratiune cu causele bagatele, cari asta-d si de teme de competitivitatea organelor judeteneasci. In lini'a a doua camer' va ave apoi se delibere diferite proiecte de legi, precum codicile penale si modificatiunile facute la procedura civile s. a. Iuse pana ce bugetul si proiectele legilor financiare vor trece prin sectiuni, camer'a va ave si discute acelte proiecte de legi, cari au ramas in suspensu inca din sessiunea trecuta. Si pentru ca proiectele de orginia se nu se trageau mult, guvernul are se propuna in camera, ca se sa si legea tri comisii finantari, ceea ce s'a si intempletuit.

In conferința sa dela 27 Oct. clubul deputatilor a lusat la pretarctare modificatiunile facute de camer' boierilor in sessiunea trecuta la unii paragrafi ai novelei electorale.

Ministrul de interne Szapáry aréta, ca in decursul ferierelor a adunat date din 29 comunitati ale Transilvaniei, de unde se poate vedea aproape, ca dupa testul propus de guvern, care prescrie un censu de 14 fl. 22 cr., numeroul alegatorilor din acele comunitati ar fi crescut dela 1872 pana asta-d cu 2%, adeca ar face 5553, er' dupa modificatiunile camerei boierilor, carea a aruncat censul la 18 fl. 48 cr., acestu numeru ar' scadé la 5027, adeca cu 8%, mai puini. D-sa asta punctual de menecare alui guvernelui mai just si pentru aceea este de parere, ca camer' deputatilor nu se accepte modificatiunile camerei de susu.

Baronul Gabr. Kemény plédează in favoarea acestor modificatiuni, er' Petru Mihalyi roga, pre membru partidei, ca se se dechide pentru testul guvernului, deocamda censusul in Transilvania este si asia cu multu mai mare ca in Ungaria. — Astfel in conferința lassa acézia cestiu deschisa pentru fis-care membru sau partidei, se votzea fis care dupa cum era de bine. — Vom vedea, deca intru adeveru mai exista vr'o scanteie de liberalism in cavalerii unguresci seu ba.

Organile administratiunii publice.

Déca baronul Senyey, unul dintre cei mai illustri barbati de stat ai ungurilor, nu near fi preventiu cu verdictul seu, reteritoriu la administratiunea publica in Ungaria, atunci noi am ave se ne loptam cu mari dificultati, pana ce amu poté se calificam acestu ramu al afacerilor de stat dupa valoarea si gravitatea sa. Avandu ince din seficiere sentința galata, nu ne romane altu. decat se o decopiamu si illustram.

Administratiunea la noi! — dice odata d-lu Senyey in facia parintilor patriei, adunati in parlament, — „este mai res ca in Asia". Nu se stima, deca din baroni mai adera inca la acesta convicție a sa, promulgata suntem si cu sange rece, inse noi sustinem inca in taria si temein, ca administratiunea la noi este una monstru orribilu, care ar ingrozi chiar si pre bietii moritori din Hindustan seu Tarchestan. Si écea pentru ce:

La noi domnesce in forma unu sistemul constitutional liberal, era in faptu uno sistemul despotic de suprematisare, o maiestria volimica de implicare si o temerarie nisuntina din partea unei rase de omeni, d'a absorbe seu d'a assimila tota acelle elemente sterogene, cari int' buna demantala aru poté se céra societatea despre starea averei comune, si aru poté se devina periculose si chiar implacabile facin de administratorilor injusti si neonesti, cari au risipit acesta avere comună nomai si numai pentru ajungere scoperilor loru egoistice si chiar meschine.

Astfelui acesti suprematisatori, cuprinși fiind de frica panica, ca li se va luă cascavulul din manu, cauta a-si asigură si intari potere discretionară prin orice mediulote etatice si neestate. Si fiindu ca violenta si injuriu nu-si affa aderinti in castrele omnenilor de caracter si cu semiu de dreptati si umanitate, asi ele trebuie se recurge la cealor creaure, cari nu-si fac mostrare de conscientia din practicarea arbitrilor si apli-cale illegalitatii. Că organele de statu de acestu sistem introduce in administratiunea publica la noi, avemu d'a insenua in prim'a linie pre asa-numiti comitti si capitani supremi, sed prefecti ai judeților, a caroru missiune este, d'a portă grige de eseculare legilor in forove exclusiva a partidelui de putere, si pri urmara d'a incongruă implicare si maltratarea poporului romnu. Era ca adjuncti fideli ai acestor siefi de administratiune publica sunt famiosi exsolgabirei, sub-perfectii provinciali, cari si distinutiunea d' strabate pana in sanctuarii familiari, spre a proagă interesele si a esecută ordinatiunile ce tinesc numai la intarirea potestatii unu caste, a unu solo de omeni, cari credu a fi arendat pentru eternitate avantajele supratratul. Acesti mici despoti au derenit astazi de furore si terrorea poporului dela state. Ei si permittele cele mai mari abuzuri de oficiu si severisesc impanzit cele mai cumplite acte de tiranie, defraudeaza basii publici, maltrataseri si fortiasi pre popor la robota si claca.

Pentru illustrare si constatarea adeveruirii triste si doreros, reproducem aici ca de exemplu date, ce le adamsu intr-o corespondinta a diariului „Kelet" din Clusiu, unde se dice, ca unu sub-prefect din comitatul Alba, cu numele Z. A., a loata din cassa' unei comune 1000 fl. v.a., era din alta comuna a scons 24 de carra si le-a trasmisu in padure oprita a opidului dia apropiare, ca se-l aduce pari pentru vinia. Totu acestu micu despotu era datinu de a-si lucra campurile, adeca de a ară, seceră, cosc etc. cu ajutorul vitalor si braciilor poporului din cercule concrediutu administratiunii sale, si unde vede, ca nu poté se rezistă numai cu autoritatatea sa officiale, acolo intruvene cu forti, bat in drépt'a si stang'a, destruite pre judi si notari, incarceraza si pedepsece cu bani in profitul seu.

Se nu ne miram d'r, déca administratiunea publica la noi este asiatica, candu vedem, ca organele administrative suntu mai multe niste servicii politici ai suprematiei de rasa, cari cu statul suntu mai favorizati si mai protegati, ca statu suntu mai temerari si mai neindurati in actionile loru, indreptate spre aservire si implicare poporului. Déca cumva exista si exceptiuni, atunci acele de bona séma suntu forti sporideci si in totu casula suntu demne de tota laud'a. — Si acésta stare de lucruri are se se continua pana atunci, pana candu poterile de statu nu va incetá de a face distinctione intra civi ci civi, ci vi nici, ca mesurile salutare se se estinda preste toti, si toti se se impartasiésca de drepturi si libertati, precum se imparteiesc si de sarcinile publice si de sacrificiile de avere si sange.

Sinodulu diecesanu alu episcopiei Gherlei (25 Octobre 1874).

Asi d'r' dorintii' i inflacnata a clerului si poterile acestei diecese in fine se realizeaza; — soiore mai mica pasiesce inainte, dandu exemplu suorilor s'ale mai veterane de a se constitui pe bazea sinodala, ca-ci „credemu in un'a santa sabornica si apostolica baserică," marturism in Simbolum credienti; singuru pe bazea sabornica adeca sinodica asiediasa baserică nostra poté se firma si inforimator, facandu uno valo poternic in contra orei atacu din afara; singuru ca stăpore este tende credentiosilor din simbolu seu bracile lubrei, cari cuprindu cu iubire pe toti si nu uită inse, ca si suntu mai aprope ca straini, nec se lasa a se cutropi, nimici seu valamă careva din drepturile sale cele frumosé, cari au base atatu de solide in canoane apostolice, in insusi fundamentul seu.....

In 25 Octobre desu de demaséla multimea deputatilor pretri 1/3 parte, si mireni 2/3 parti intr'un'a cu iubire imprumutata in anime si cu bozca expressa pe facie alergă la sant'a baserică cathedrala, unde, dupa sierberea cultului divinu prin Illustratul S'a domnului episcopu si Venerabilu capitarisci si invocarea spiritului santo, la 10 ore — insemnu si a doua ora 10 — inainte de amenda-di 25 Octobre se deschide Sinodulu prin o curenare plina de meduza, bene semita si bene expressa, cedita prin Prestanti S'a d. episcopu Michailu Pavelu ca preside ale Sinodului, desfasurandu-se fondare, prim'a desfasurare si de apoi'a vietia a basericiei crescine peste totu si a basericiei nostre greco-catolice in specie, — arestandu si volintari si dorintii de a se asiedasi, intari si constitutu baserică nostra si in specie acézia diecese pe baza sinodica, pentru care scop a si couchiamat acestu Sinodul, care, si pare rez, ca-te nu l'au potutu conchiamat mai amplu si mai completu nelasandu acesta'st angustiasme localitatilor, de care disponem, doresce a se face pe langa Statul organic reguatorilor ali referintelor si intereselor basericelor, scoalelor si parochielor nostre si una Regulamentu pentru tinereti Sinodoboru pre ventoriu. (Se traiesca!) (Se traiesca!!! R.).

Convenitul plenu de spiritu constitutional alu presidetului se primește din partea Sinodului pe langa intrebu: „Se traiesca!" cu expressionu celei mai caldurese si mai viu multumite espresso de catre clera prin Vicariul Naseudului Gregorius Moisilu, er' de catre laici prin advocat. Gavrilie

Manu, — cari ambi arăia și desfășura folosul Simodelor în basericea noastră și viața speranță, că simodălitatea noastră reactivată va văndează rancile, ce s'au casinastă basericelui în temporile mai din urmă prin netinerie simodelor să via arăta cresciniștilor și să împlantă baserică noastră mană în mană cu scăld, pe ambele înfrințările, ambele naționale.

La ordinea dilei se pune apoi alegeră a trei notari ai Sinodului și se alegă prin acclamație Dr. Ioană Mihali, Dr. Vas. Popu și Ioană Papu.

Se alege apoi comisiiunile verificătoare din: Canoniciul Stef. Biliu, Vicarul Gregoriu Moisilă, Ioană Titie, Georgiu Popu și Simeon Manu, la cari se avisează, toti membrii simodului și se infacășă la 4 ore d. a. pentru verificare: — după care același adunare de deschidere și constituire se declara de inchisă. —

La amăndăi de prandiu marea Ilustritatea Sa domnului episcopu参 partecipând la 120 persoane dintr-o totale notabilități basericesci și civile și toti deputații simodului. —

Prandiu decurge în mare joia și bucurie. Ilustritatea Sa redică toastău seu pentru capulu basericiei, Patriarchul, pentru Imperatorul, pentru Metropolitul arhiepiscopu参 din Blasie și pentru Guvernu, urmăză apoi toatele pentru președintele Simodului, Capitulului, Comisiunii prelucrătoare a per tractandelor în Sinod, pentru deputat, din diecesea Oradiei, pentru dd. Jurca, Manu, Florianu, Vicarii, Clerali și poporul s. a. Convînul era atât de resimțit, incătu dură pana cîtă, săra, în petrecere joiale, — candu ne despartem pe strada de a conveni în o conferință, că urmă indată după aceea. —

Conferința decurge în cea mai bună armonie. Dupa conservațuire frățească se desface, și enu nu amintescu aici cele periclitante și conservațuale, fără ca acelea voru urmă pre roudu în sesiunea următoare ale Simodului, ci însemnată aici după protocolul de verificare numai elența deputaților simodului presenti: Prepoștul Ioană Andorco, Canonicii: Ioană Gulovich, Stef. Biliu, Mich. Serbanu, Demetru Coroianu, Vasiliu Popu. Vicarii foranei: Gregorius Moisilă, Alimpiu Barbăloviu, Ioană Popu, — Egiunescu Vas. Tordai, profes. Leontu Parvulescu, Cosmă Anca, Artemiu Alexei, Ioanu Martianu, — mai departe: Tom's Honțila jude cerc, Dr. Constantin Moisilă, Alessandru Silas, Iacobu Popu, Ioanu Florianu, Vasiliu Rani, Vasiliu Popu Jodă, adv. Liecă, Ioanu P. Papiriu, Ioanu Papu, Ioană Titie, Alessiu Bogdanu, Petru Muresianu, Ioanu Merzocu, Niculaș Fekete Negruțiu, Gavrilu Manu, Michaelu Bohatiel, Vasiliu Mustea, Vasiliu Jugă, Alessiu Hossu, Ioanu Simu, Stef. Pocolu, Petru Campanu, Alessandru Ghelie, Iosifu Orianu, Simeonu Bociu, Andreiu Antociu, Dr. Vasiliu Popu, Augusto Monteano, Ioanu Lemeni, Elia Berciano, Ioanu Siliști, Petru Rusu, Petru Anca, T. Breharie, Ioanu Hossu, Aleș Onaciu, George Ratiu, Alessiu Varnă, Vasiliu Buteanu, Vas. Hossu, Aleș. Popu, Dr. Ioanu Colceriu, George Maniu, Stef. Biliu protop., Ioanu Popu, Fl. Cocijanu, Vas. Măgureanu, Paulu Horgia, Aleș. Erdős, Vas. Andorco, Simeonu Stasz, Elia Stetiū, Mich. Rancu, Vas. Ovaria, Mich. Kokóyadesi, Vas. Jody, Vas. Mihalca (ram), Petru Mihali, Dr. Ioanu Mihali, Ioanu Cipiu, Vas. Mihalca (ppu), Aleș. Andorco, Iuliu Vințiu, Vas. Jurca, Vas. Mihalca (jude cert.), Stef. Zisco, Teodoru Popu, Ioanu Simionu, Georgiu Popu, Ioanu Popu, Vas. Mico, Eméricu Popu, Ioanu Galu, Ioanu Contiu, Georgiu Filep, Ioanu Branu, Georgiu Sajtos, Georgiu Popu, Ioanu Vecsasi, Ioanu Cusma, Vas. Popu, Demetru Barnutiu, Sim. Orosz, Iuliu Coroianu, Eusebiu Cartice. — (Ca totul — 100).

Gherla în 25 Octobre 1874 (scr.).

Nicolae Closca.

Affaceră Arnim.

Evenimentul celu mare, care nu încăeta să dă nutremurilor celor mai varie combinații asupra

cauzelor nascerei sale, e încă totu arestarea contelui de Arnim.

Contele acesta prussian, al cărui nume figurează astăzi pe toate paginile diurnalelor europene, a devenit deodată celebru, prin singură impregnare, că i se atribuie însușirea rare de a fi unu rivalu periculos al principelui de Bismark.

C de Arnim a jocat un rol foarte însemnat în politică mai nouă a Prusso-Germaniei, a fost mai întâi ambasador germanu în România, după aceea i s'a incredibilu pofta însemnată de internum în Parisu, totu acestea începă după însușirea contelui să dorința principelui de Bismark, care mai inițiatu fusese unu bunu amicu și protectoru alu c. diplomaticu. Deunde deră acuma deodată ură sa răcorea acăstă înainte Bismark și Arnim? Lumea înțelese, că armoia înainte acesti doi diplomiati a înscăpat din momentul, din care Arnim a începutu se mai alba si ideele sale proprie politice, si se mai remontrează din cîndu în cîndu contra ordonorularu puternicului cancelleriu. Bismark înse, că omu imperiosu și impetuosu ce este, nu a potutu se suferă, că, precum se exprimă argătii sei dijurnalistici, contele Arnim se pără politica propria. Prelungindu-se astă Arnim fiindu pătunci încă persona bine vedută la imperatul Wilhelm si cunoșcându Bismark multu că ori-cine capacitatea lui, nu e greu a conchide, că principale-cancelleriu a începutu a se teme de subordinatul seu si a banui, că tinde prima oponiunie cei face pôte chiaru la restaurarea să.

Asia s'a afirmat, că Arnim ar fi consolidat de multu pe Bismark de-a rampe odată cu ultra montanii si cunca Bismark a rezistat timpu îndelungat, parace fiindu silu de imprejură, a acapitato politico recomandata de Arnim. Întărirea astă a cauzat multu reu Germaniei, scrisera partizanii contelui-diplomat, si Arnim se grabi ale dezerteri dîsele int'o scrisore catre Döllinger, data publicită: astă este, bine a-ti disu, nu Bismark, ci eu (Arnim) am fostu acela, carele a prevedutu totu cum avea se vina, cu infallibilitatea, cu Papa si vădici sei! — Spuna acumu careva, deca o asemenea procedură nu a fostu superatiosu pentru alter-infalibilitulu de Bismark!

Déspărțindu contelui de Arnim că ambasadoru în Parisu esă narăză, că elu ar fi contribuitu foarte multu la căderea lui Thiers, fostul președinte ală republicei, cesa ce nu a placutu nici-decamu dîsu de Bismark. Astă a aducă de de parece, că Francia că republică, pôte fi Germaniei mai pucinu periculosa de catu monarhia. Pentru antainu s'ar potă instari Francia înaintreul seu multu mai cu greu fiindu sub unu guvern republicanu, apoi, ce e inca si mai însemnatu, nu ar fi în stare că republica a-si castigă alianțe în Europă monarhica, că monarhia iase nu numai ca lesse le ar potă castiga, deră ar mai fi inca în deosebi periculoasă Germaniei prin alianța cu ultra-montanismul. Asia secolose d-lu de Bismark, d-lu de Arnim înce din contra vede mai mare periculu în Francia că republicana si pentru aceea a si cobiștitu cu monarhistii, le-a ajutat a restaura pe Thiers si s'a declarat simpatichu pentru restaurația burbonilor.

Destul, ca diplomiati nostri prusso-germani de una timpă încocă nu s'au mai potutu suferi ușura pe altu. Betruncu imperatul Wilhelm reaște odată si împăcat, înse deabia se intărește Arnim la Parisu si armistițiu se si violă din ambele parti. Principale de Bismark isbuti în fine a störce delă imperatul rechiamarea lui Arnim din postul seu dela Parisu, numindu po principale de Hohenlohe în locu-i. Din momentul acestă perfi si ultimulu restu alui amicilor, ce predomina inainte relaționile celor doi diplomiati si facă locu unei ure, care deveni cu statu mai intensira, cu catu esă nu eră unu de totu dilele. Principale de Bismark în deosebi i se atribuie, pe baza insași a marturisirei sale,

insușirea de a potă ură, cum dice romanul, din totu sufletul. Relaționarea intre Arnim si elu devin deră totu mai nesufribila. Celu antau era designatul inca de ambasadoru germanu în Constantinopolu, cîndu deodată se redă pusu în disponibilitate.

Intrucate a observatou non denumitul reprezentant germanu în Parisu, princip. de Hohenlohe, ca în diuinăriu ambasadei de acolo, în care se înregistrează actele diplomatice sotite, erau însemnate de însușii manu a contelui de Arnim o multime de scrisori, caru nu se afau în archiva si despre a căror conținutu întrugă personalul ambasadei nu avea nici cea mai mică idea. Despre astă imprejurăre a încinutu Hohenlohe îndată pe secretariul de statu din Berlinu Bülow, cerindu dela el comunicarea copiilor corespondinției respective. Nu era greu de a găsi în a cui mană potea se fi originale. Dîu de Bülow, dupace a conferit cu Bismark, s'a si adresatu îndată int'o scrisore catre c. de Arnim la Karlsbad, rogandu cu tota politica, a predă secretarului de statu originalele scrisorilor aceloră. In consiliul bismarskian a deacă se stabilise, ca c. de Arnim nu era nici unu dreptu asupru corespondinților retinute si ca trebuie se le dă cu orco prețiu înderetă. Arnim responsează provocarea astă transmitindu 17 bucati înderetur si asigurandu pe dlu de Bülow, ca scrisorile restante le consideră de proprietatea s'a si nu le va edă sicidescum. Dîu de Bülow persistindu în pretensiunea s'a si facă cu restulu corespondinții, Arnim ceră că se decide imperatul, deca este elu sănă nu în dreptu, la dincontra si va spăra dreptul de proprietate pe calea justiției.

C s'au desbatutu în urmă a acestei firme declaratiuni în inaltul consiliu alu ministerului de externe, ce a vorbitu Bismark că imperatul în privindă portarei lui Arnim nu se scie, int'o bona demaneala său numai întrigă lume diplomatică si politica cu cea mai mare surprindere, că contele de Arnim, ambasador, consiliariu intiu, omu cu nume, merite si inflacția, fu arestatu prin judele de iudecătorie Pescator pe moisiu sa Nassenheide.

De sicu incolu nu se mai scie nimicu pozitivu despre decurgerea investigației, care se pără forte secrete, atât a înse se scie, ca c. de Arnim a trătău si pădutu în inchisoare cu cea mai mare rigore, ca nici chiaru societă salu n se mai concade se lu-viziere, ca s'an ordonatu cercetările cele mai stricte chiaru si prin remisele (siopronele) contelui, ca tota lumea diplomatică si escaserba asupru unel procederii că acelaș, ca opinione publică europeana vede în totu să effaceze numai uno actu arbitrarul de crudă violență a principelui de Bismark, care se teme că nu cumva contele de Arnim se face întrebuintare de scrisorile retinute, pestru, după insa marturisirea officiosioru berlinesc, acelu scrisori ar fi în stare, că publicanduse, se pără compromite a maru pe principalele de Bismark si politică s'ar din anii ultimi inaintea Europei intregi.

Affaceră Arnim se ridică prin urmare la o importanță politică de interesu generalu europeanu si principale, cari jocă in procesul acestă, suntu mari. Cu alta ocazie vom intră in meritul loru. —

Aurel V. Dumitrescu

Inchiarea manevrelor d'armatei române si distribuirea drapelelor.

Luni în 14 Octobre st. v. a avut locu langa București o parada dintre cele mai strălucite, o serbare națională, menita a inspira entuziasmul si a desvoltă zelul si energie, devotamente si amorul de patria si de națiune chiaru si in peșterile cele mai pucinu accessible de acesto virtuti, ce trebuie se caracterizeaza pră fă-care patriotu bunu, pră fă-care fiu demnul de națiune si de numele glorios alu străbunilor virtuoși si victoriosi atatu pe terrenul vastu alu sciulitelor si artelor, cau si pre campaniul onorificu alu armelor. In acesta di eser-

tiele armatei romane se terminara prin o festivitate stralucitoare si insufletitorie. Domnitorul a distribuit cu mană sa propria noile drapele ale armatei, cari inaugurează nouă organizare, ce obligă înțregă terra la portarea si manuarea armelor.

Multe mii de români au spus Romaniei sa concentreze armata permanentă, însă pentru acăstă suntem siguri, ca ea va fi desfășurată prin preștiugiu și lă castigă înaintea străinilor si printr-unul efect ce se va manifesta, cando patră va apela la fii sei.

Ecă cum descriu arăta festivitatea cei ce au fostu în fața locului si anume diariul „Pressa”:

Bucuresci 15 Octombrie 1874. Concentrările anuale provadute în legătură din 1872 si manevrele cele mari militare sunt, precum s-a potut vedea din faptu, scăldătoare si utile atât pentru armata permanentă cat și pentru armătă teritoriale compuse din cetățenii osteni; suntu în adereea scăldătoarei mari utile si indispensabile pentru armata si națiune, campulu celu mare de exercitie, de desfășurare capacitatii oficerilor, de emulaliune, de imbarcare si de corecție a greșelilor.

Care romanu nu a simțit anima sa' palpitându-se bucuria si de mandria națională, cando a vedutu defilându-acele mii de oastei intrunite cu intîndere si voioză pe campulu de arme, si demonstrandu ca sunta gata ori-cându a responde la apelul patriei? Cine a asistat dilele trecuri si n'a simțit o vina bucuria in facia aceluia spectacol marcatu, si miscarilor impozante si instructive militare, pe care chiar străinii le au apreciatu, pe campiele intinse si accidentate de pe malul Ialomiției si acelălui Colentina între Banăs' si Plumbuită, unde insuși M. S. Domnitorul era sfăt în capul celor 18,000 de oaste români din armata permanentă si territorială?

Cine nu a fostu transportat, audindu bubui-

tulu tonurilor si privindu acelu campu de luptă si de evoluționu militare, in acel tipu de viață națională, cando Domnii nostri se gasiștu totu-deună

gata in fructele osteneilor adunătoare pentru aperarea tării?

Cea ce ne-a facutu o forte placuta impresiune este simțimul militaresc ce s-a deosebitu in națiune, iubirea cea s-a vedutu in animu' întregel

populaționi pentru armătă romana si Domnitorului ei.

Serbarea impărăției drapelelor noilei la tăta armătă concentrată si defilarea, ce avutu loc,

eri la 14, pe campulu dela Bandăs', a fostu cea mai placuta occașion spre o constată acăstă.

Eri, în aderău, a avutu locu cea mai frumoasă serbatore națională cu care s-a încheiatu acestu si de serbatori ce se numescu concentrările anuale a armatei romane.

Populaționa capitaliei astăzi cu impacientia acea

de frumosă spre a merge se vădă pe fii predilecți ai tineri, formându un lantu de animi veseli si lăbătore ce se insiruise delu palatu si pana la Banăs', astăzi, pe lăbătore latu ale podului Moșoci și sioselei se salute pe familiu' noastră Domnitoru, care mergea la campulu de arme. Arăta

parada fă din cele mai stralucite. M. S. Domn' cu damele de onore mergea la trusa, si M. S. Domnitorul, în uniforma de generalu, mergea ca

lare la drăptă trasurei urmatu de una stralucitoare.

Dupa seversirea oficiului dirinu de către Pre-

S. S. Metropolitul Primat, asistat si de mai multi Preas S. episcopi, Maria Sa Domnitorul a

distribuitu drapelele cele noi, atât regimenterelor

de infanterie cat si celor de cavalerie, in prezenta

a 18,000 soldati si a oficerilor romani, si in facă oficerilor superiori trimisi de Poteri, si a

imensei populaționi a Capitalei, care nu mai ve-

diu unu asemenei imposantu spectacol sub sările

Romaniei, care parece ca straluceste in acoa de mai multu ca totu-deună.

Dupa distribuirea drapelelor in urarile anuale ale soldaților, a inceputu indată defilarea armatei pe campu dela Bandăs', care a tindut mai multu de 2 ore. Regimenterile după ce defilau, s-au însiruitu pe lătura drăptă si pe lătura stanga a sioselei, pana aproape de bariera, si au presintatul armă cu orari viu la intotdeauna Marișilor Lor Domnului si Domn' spre palatu. M. Sa Domnitorul era inconjurat de una stralucitoare statu-majoru, si insocutu de d-nii ofițieri străini calari.

Asta-fel concentrările se terminau într-o advera serbatore, cum capitala nu a mai vedutu de 1866.

Ultimul actu al acestei mari serbari este ordinul de-dி, ce-lă publicam la vale, datu cătra armătă de către M. S. Domnitorul. Această actu respiră stăta patriotism, demnitate si vîgor în catu nu este anima de Romanu, care se nu treseara la citirea lui.

Esta ordinul de-dி la tăta armătă alu M. S. Domnitorul.

Ostasi!

Pentru a treia ora voi ati scrisu se respondeti la apelul ce v'am făcutu.

Ați doveditu din nou, ca nu s-a stersu din anima Românilor virtutile militare ale străbulilor.

Redimata pe voi, Tiéra pote pasu ca incredere spre vitorului ei.

Ostasi! Ve multumescu la totu impreuna.

Astăzi veți primi steagurile cele noi, simboluri unei năsne organisi a Armatei. Ele nu mai suntu semnale exclusive ale singurei armate permanente, precum erau cele vecchi, ce se voru pastră de acum ca sunu sacru depositu. Steagurile cele noi încăsătoare elementele puterii militare, integră Tiéra sub arme.

Voi veți adună parură in jurululu loru, cundu volu avă trebuința de vol, si veți dovedi in orce intempiare, ca cuvintele „Ostare si Patrie” inscrise pe ele suntu mai adancu inscrise in animu' vostru.

Ostasi! Jurati, ca veți spăra totu-deună a ceste stăguri si ca veți fi gata a ve juriu vîstă patriei Tiéra voastră, a carei paza in onore si drepturile ei ve este credințiala sub secesu semnătoare.

Data in Bucuresci in 14 Octobre 1874.

CAROLU.

SOCIETATEA ACADEMICA ROMANA.

Urmărește siedința din 24 Augustu 1874.

D. Laurianu. — Noi, după regulile puse, am primitu ca cuventele de origine dubioasa său de forma gresita se se treca in glossario, acum priminu că se treca si-așteptau in dicționar, ince după regulamentul vecinu trebuie se se urmeze precum s-a urmatu. Se dice ca nu suntu precise definitiuni: nu le am inventat eu, ci am facutu cum facuta lumea. Amu' date definitiuni si nu am pusu exemplu din scriitorii: candu vomu avă Racini, etc., vomu sunu si noi. — Cate putere semnifică discripcie, le am pusu; ba deca se treca dea una inteleștu lăslău, atunci se se numeroze, acestă inteleștu, der' in punctul 5 nu se dice se se numeroze. D. Ionescu a inteleștu asia, apoi se facemt pentru so' se inteleğem.

D. Ionescu declară ca asia inteleğe, pentru ca nu da critica, ci numai indicări comisiiunii de revisione.

D. Masimu dice ca nu combată propuneră, der', pentru inteleğere la aplicarea ei, trebuie precisa mai bine, ca-că este vorba de coordonarea acceptiunilor, si acestă a facutu chiar' dela incepere, si s'a pusu in prefatune cum se inteleğe redactarea in asta privită. Nu s'a facutu peștu fi-care articlu, in vitoriu se se face. Nu potem impune der' vomu indică. Se luam pe Littrū, se luam si pe altii, si vomu face o lucrare mai perfectă.

D. Urechia propune o modificare la punctul 5, redactata de D-sa astă-felu:

Art. 5. „Acceptiunile cuvintelor voru si bine specificate si separate prin semne discripcie. Aceste semne voru ajută insirarea cu lamurire si in modu metodic a inteleșurilor diverse ale vorbei.”

Definițiunile vorbei, cundu nu se potă face prin sinonime, va fi data prin periferasele cele mai scurte si mai precise si in termini cunoștinți, in conformitate cu art. 18 din regulamentul pentru lucrările dictionarului.”

Se punte la votu si se primește.

Se cetește punctul 6 in coindrinderea următoare:

Punctul 6. „Definițiunile vorbelor tehnice de artă, științe si meserie se dă cu cea mai mare îngrijire rectificate si complete, incat se corepunză deplin cu starea progreselor actuali ale cunoștințelor omenești.”

(Semnat) N. Ionescu.

Se punte la votu si se primește asemenea.

Se cetește următorul:

Punctul 7. „Forma cuvintelor se fă acea pe care au consacratu osnul (consuetodinea) si natura (logica firesca) limbii, astă incat se nu se mai producă intre scriere si grai difficultăți practice fară nici o necesitate scientifică.”

(Semnat) N. Ionescu.

D. Masimu observă ca aci este vorba de ortografi, si-ar' fi bine a se imprenă acestu punctu cu celu următor, 8, care tratează despre ortografi.

D. Urechia observă ca este vorba de forme admisibile si neadmisibile, adeca se se precizeaza pana unde se pota merge redactorii vitori cu formarea cuvintelor, ca-că in limbă francesă, d.e. se dice régler, apoi règlement, si réglementier, se dice apoi réglementation, der' réglementation nu se mai dice, astă se va urmă si la noi. Deoarece ca acestă costumă se va discută astăzi, si ar' fi lăsatu mai multe exemple din limbă română, cu le are adunate; neavând la sine a mana, cere că discuțione asupră acestui punctu se amane pe alta di.

D. Masimu cere ca discuțione se se urmează, pentru ca este la ordinea diley, er' D. Urechia se vina alta-dă cu propunerea sa.

D. Ionescu dice: noi facem apel la comisiiune, acestă va veni cu lucrarea de revizionă, conforma indicatiunilor noastre, si o vomu luă la critica, deci in cestimie de regulamentu cere că cestimie pusa la ordinea diley se se delege; ceea ce vremu ad, trebuie se regulamentam.

D. Urechia observă ca aci nu este numai cestimie de ortografi, ci de forme: că d.e. fr. animer, animation, dels àme: déponent si déposant, despoliation formatu nu dela déponier, ci dela lat. despoliare, etc., tota asia si in limbă română. Se luam der' rezoluțione, si se se des lase tempu, că se potemus formă punctul.

D. Ionescu explică cum intelleğe că se se justifice punctul 7.

D. Masimu dice ca cestimie e in esenția ortografiei, D-sa intelleğe forțe bine principiul fonetic si lă' execută cu rigore; der' Români, cati scriu astăzi, scriu după principiul etimologic: acest principiu l'a adoptat si societatea academică după multe si mature debateri din trei sesiuni; nu s-a stabilitu ince prin tota acestă nici o normă scrisă ci s-a formulat, prin care se se prezinta marginile intre cari are se se aplice principiul etimologic. O margină ce s'ar' potă pune ar' sună asia: se se observe principiul etimologic in scriere numai intra casă cea se pot secole regule din natură limbii române, luandu in ajutoru si analogia.

D. Romanu declară ca Iesu multa la etimologia, fara de care nu se pot se bine românesc. Se dă este vorba si se punte ore-cari marginile intre etimologia si foneticum, crede ca acestă se poate, evitându-se extremități si de-o parte si de altă, adeca prin rigore etimologică esenția si nu vătămadu scrisul, der' nici prin foneticum exageratua se nu vătăma etimologia: ci se stabilim d.e. regulă, ca unde etimologia vine in colisune cu foneticum, aceea se se sacrifică, care ar' suferi mai paciu. D. e. se scriemu credintia, minte, dinte, etc., der' de altă parte nu se scriemu rătăciu, fundația, etc. Este modu crede ca s'ar' potă impăda lucruri.

D. Caragiani spune ca articolul 7 din propunerea Dui Odobescu se reduce la întrebarea: trebuie se pronunță cuvintele limbii după cum le pronunțiamu astăzi, seu trebuie se schimbă pronunțarea loru după pronunțarea latină sau pronunțarea arhaica română, după cum D-nii membri comisiiunii lexicografice au scrisu in proiectul dictionarului. D. e. trebuie se pronunță si se scriem: formosu, mente, mene, monte,

anima, cunoscu, colegu, adjongu, un'a camdată, totora, moneta, urgente, diosu (în locu de Iosu), éro, peno, dupo, parie, verget'la, partis'lă, pucinu, ambula, infla, inco, demane'lă, fiendu, centu (în locu de suta), dente, folia (fola), deregu, sentire, lapodu, rapedu, cocu (în locu de caci), anghiu, pleu, omnescu, potie, prendu, respondu, ferbente, tramit, stracoru, bene, laporu, aventure, dupo, curgiosu, nomescu, etc., și trebuie se pronunciamu si se scriemua dupa pronunciarea actuala romana. Deca trebusie se pronunciamu si se scriemua dupa modul pronuntiului arcaice romanesci, atunci de ce se nu dicamu sale, mease, feace, easte, etc.; ér decu trebusie se nu intorceam la pronunciarea latina, de ce nu dicemu verace, viride, omuni, calidu, bonu, mensa, etc. Istoria limbilor primitive demonstra ca nu numai cuvintele limbii arice, trecandu la si-a schimbatu si vocali in consumanti, dar si cuvintele cu tempulu si vocali si consonanti, dupa o lege particulara in si-a schimbatu.

Astu-feliu de exemplu cuvintele pretiu (prete), Latinii l-au pronuntiata odata preium, mai tardiu pretium, apoi prejum; in romanesc faci la plur. face fecie, masa mess etc. Care d'er este folosu moralu a nu pronuncia cuvintele dupa pronunciarea actuala si-a ne intorce in trecutu, pe candu torrentele pronunciarii actuale generale a poporului romanu ne ia inainte? Care este folosu moralu de a dice femin'a, in locu de femeia? Eu nu lu vedu: Daili membri ai comisiunii iesicografice, deca le sciu, i rog si nici spuma. In limbile arice, deca suntu cuvintele care au fost supuse la mai multe schimbatori prescurtari sunta cuvintele adjecțiivelor numerali, spre exemplu: douedieci, care insema de doue ori doze mani; si care ar' trebui se sa intreaga dvaduacanta, si sunt transformata in latinescu in vîzinti, si Latinilor u a trecutu prin minte se pronunce si se scrie dupa pronunciarea antica, care er' intreaga; in romanesc din patru-supradiece, dicemus patrusprediece, si mai prescurtatu paisprece, si cine scie cu tempulu cum are se ajunga; si sedieci tindu deveni si aidaieci. La pluralul femininei in e este o tendintă a se face in I, precum: literile, manile, fetele, etc., si cu catu vomu tineam noi la e este imposibil se escapam de I, precum si la altel la cari se scriu cu E si se aude cu I, mai cu sema in Moldova, precum: dulci, verdi, bini, mini, tini, de care er' nu potemus scapa. De aceea este o cestiu noa de ortografia, ci de limbă si de vîtorul limbii romane, si de poporul romanu, si se nu mergem in contr'a tendintelor limbii romane si progressului, si castandu in zadaru se ne intorcem inapoi. Daci sunta pentru coprinsim articulati 7 din propunerile Domnului Odobescu.

Domnul Laurianu vede ca cestiuinii s'a iniatiat. La infinitarea societății academice credeam ca s'a castigatu nou terenu si ca s'a facutu unu pasu inainte; acum vedem ca Domnul Cagianu vine cestiuinii pe unu nou terenu, ca ci D-sarea a fi gresita toiu ce s'a facutu pacă acum. Se dan formalu acestiei tendinti: se scrie si care prenumi lu-tais capulu, ba potemus merge mai departe, lapedandu vocalele; d'aci apoi s'r simplifică si mai tare lucrul, deca anu scrie cu sunta stenografice ar' sau chiar' ideologice, de unde consecintia' fireaca ar', fi d'na scrie de felu. Ecă radicalismul unde merge.

Domnul Ionescu, in cestiuinie de regulamente, observa ca dintr-o discusiune serioza s'a facutu o derisire, eraștegradu-se lucrul de amendoza partile. Noi trebusie se remanem pe terenul practicu si se nu trecem pe celu fantastico. Nu vomu scrie paissprece, d'er' nici vomu cere un'a pira, ca n'o se capetam pe, etc.

Domnul presedinte inchide discusiunea, invitandu pe membri a se intrumi er' a don's di, spre a continua.

Sedintă se radica la 6 ore.

Președinte: Dr. A. Fete.

Secretarul ad-hoc: Alexandru Romanu.

Romanul.

În urmă emisiunile din 3 Octobre anulu curg. nr. 27,123 al inaltului ministeriu regia ung. penitentiară si instrucțione, sunta a se confiri 24 stipendiu pentru candidati pentru cursul de invi-

titură a mositului la Universitatea reg. ung. in Clasii, pe tempulu dela 1 Martiu pana in ultim'a Iuliu 1875, cu date de cate 40 crucei mo. aust. pe di.

Femeile, cari doresc a face cursulu acesta de inventiatură Mositului, au a - si dă respectivile petitioni intimirame, provodite cu attestatul de calificatiunea delu officiului localu, colo multa pana in

10 Decembrie a. curg. si anumitu, la man'a Domnului fizic districtuale mediculin Ioanu Bachman spre midiliocirea correspundatoru.

Brasovu in 21 Octobre 1874.

Magistratul urbanu si districtuale.

Nr. 2492 — 1874.

1-3

Concursu.

Din fundatia in Domnulu repausatului Constantin Alutanu cundava Canonico Lectura la Capitolulu Metropolitanu gr. cat. alu Alba-Iuliei in Blasii per anulu scol. 1874/5, cu acesta se publica concursu la patru stipendii de cate 60 fl. a. si erasi la alte patru stipendii de cate 40 fl. val. aust.

Doritorii de a dobendi vr'uncu distre acesta stipendiu au se - si sustinere recurse documentate colo multa pana in **30/18 Noembre** 1874 la subscrisu consistoriu Metropolitanu gr. cat. si au dovedescu:

a) ca se tienu de categori'a studentilor, prin urmare, ca frecuentea vr' u universitate, politehnica, academia, seu vr' o scola publica, gimnasiile, reale, comerciale, ori preparandials s. c. l. ca ascoltatori ordinari; —

b) ca se portare moralu buna, ca su fostu diligenti si au facutu progressu bunu in studiu, si ca sunta de religioane gr. cat.; —

c) ca suntu romani si consangeni cu piu fundatoriu. — La casulu, candu consangeni cuilicitati nu ar' recurge stipendiale se vor conferi la alti tineri romani gr. cat. cu portare laudavera, cari au facutu progressu eminenta in studiu. —

Din siedintăi Consistoriorul Metropolitanu gr. cat. alu Alba-Iuliei tienta in Blasii la 24/12 Octobre 1874. —

Consistoriul metropolitanu gr. cat. de Alba-Iulia si Fagaras.

Cursurile

la bursa in 30 Oct. 1874 stă astă :	
Galbeni imperatensi	5 fl. 22 cr. v. a.
Napoleoni	8 . 84 .
Augsburg	104 . 05 .
London	109 . 85 .
Imprumutul national	73 . . .
Obligatiile metalice vecchi de 5%	69 . 75 .
Obligatiile rurale ungare	75 . 75 .
temesiane	76 . . .
transilvane	73 . 75 .

Reponsuri: Blasii: Se va face. Asteptam. Cu sete dorim sursele pronuntiatoare. La nr. 80 alu Dir. sc. pr. in Lapsusulung: Presti 20 fl. m. a. collecta facuse pe numele scolii; nu se-a datu ince neci de cum de urm'a lui P. Gh. . . pacu acum, ca tota cerceata.

Nascendu: Primiti conditiunile: Locuri pentru asiedierile de copii la meseria le cauta on. Comitetul resp., dupa ce scriu parintii, ca la care meseria are aplicare cutare filu, alaturandu si carte de botzau, ca dovada de etatea prescrise de lega cu 14 ani; si attestat, ca scrie scrii si ceti, si apoi, ca parintii voru a garantă, deca copilul va face vreo daună seu va fugi.

Astea conditiuni sunt general la orice meseria si nimne nu e scutiu de ele. E tempulu ca se se rezolve teneri si parintii lor romani a imbracisiosi industria orasinenca pe intreaga prin tota orasenie; noi aici, catu vomu potu starui pentru asiedierile lor. Deceasă bravi si isteti pe sem'a loru voru prospera, mai bone, de catu pe unu peteiu de locu imparitul intre prasiile fructificante romanee. — E unu refugiu salvatoru acesta in tara privintă, — deci inainte! Adressa la Comitetul respectivu aici. —

Patimassi de surpatura

ada in alif'a de surpatura a lui Gottlieb Sturzenegger in Herlsau (Elveția) una midilociu de vindecare surprizatoriu. Lengă informare de alu intrebuitu se adu alaturate numeroase attestate si multumiri. Se trage in gle a 3 fl. 20 cr. m. a. statu prin G. Sturzenegger, catu si prin J. Pecher, apotecariu la Maria Hilli in Temisvoru.

1-8

Nr. 8515/1874.

1-3

Publicatiune.

In urmă emisiunile din 3 Octobre anulu curg. nr. 27,123 al inaltului ministeriu regia ung. penitentiară si instrucțione, sunta a se confiri 24 stipendiu pentru candidati pentru cursul de invi-

Editiunis: Cu tipariile lui

IOANE GOTTH si fiu HENRICU.